

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

22 februarie 2024*

„Trimitere preliminară – Siguranța produselor alimentare – Norme specifice de igienă aplicabile alimentelor de origine animală – Regulamentul (CE) nr. 853/2004 – Articolul 3 alineatul (2) – Substanță care vizează eliminarea contaminării suprafeței produselor de origine animală – Noțiune – Contaminare cu bacteria patogenă *Listeria monocytogenes* – Substanță care urmărește prevenirea contaminării suprafeței produselor de origine animală și care se aplică în afara abatoarelor în ultimele etape ale procesului de producție – Introducere pe piață – Aprobare prealabilă de către Comisia Europeană”

În cauza C-745/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Symvoulio tis Epikrateias (Consiliul de Stat, Grecia), prin decizia din 8 noiembrie 2022, primită de Curte la 2 decembrie 2022, în procedura

Micreos Food Safety BV

împotriva

Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET),

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din domnul F. Biltgen, președinte de cameră, domnul N. Wahl și doamna M. L. Arastey Sahún (raportoare), judecători,

avocat general: doamna T. Ćapeta,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Micreos Food Safety BV, de S. Pappas, avocat;
- pentru Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET), de E. Strataki, dikigoros;
- pentru guvernul elen, de E. Leftheriotou și A.-E. Vasilopoulou, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: greaca.

– pentru Comisia Europeană, de M. Konstantinidis, B. Rechená și M. Zerwes, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatei generale, pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală (JO 2004, L 139, p. 55, rectificare în JO 2004, L 226, p. 22), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2019/1243 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 (JO 2019, L 198, p. 241) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 853/2004”), precum și a articolului 3 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul (CE) nr. 1333/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind aditivii alimentari (JO 2008, L 354, p. 16).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Micros Food Safety BV, societate cu sediul în Țările de Jos, pe de o parte, și Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET) (organism unic de control al produselor alimentare, Grecia), pe de altă parte, în legătură cu refuzul acestuia din urmă de a autoriza introducerea pe piața elenă a Listex™ P100, produs care urmărește să evite prin pulverizare prezența bacteriei patogene *Listeria monocytogenes* în produsele alimentare de origine animală gata pentru consum, precum produsele pescărești și produsele lactate, precum și produsele din carne.

Cadrul juridic

Regulamentul (CE) nr. 178/2002

- 3 Articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO 2002, L 31, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 8, p. 68) prevede la punctele 3 și 14:

„În sensul prezentului regulament:

[...]

3. «operator în sectorul alimentar» înseamnă persoanele fizice sau juridice care răspund de îndeplinirea cerințelor legislației alimentare în cadrul întreprinderii cu profil alimentar aflată sub controlul lor;

[...]

14. «pericol» înseamnă un agent biologic, chimic sau fizic aflat în produse alimentare sau hrana pentru animale sau o stare a acestora, având potențialul de a cauza un efect negativ asupra sănătății”.

Regulamentul (CE) nr. 852/2004

4 Articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare (JO 2004, L 139, p. 1, rectificare în JO 2004, L 226, p. 3) prevede la literele (c) și (f):

„În sensul prezentului regulament:

[...]

(c) «unitate» înseamnă oricare unitate a unei întreprinderi din sectorul alimentar;

[...]

(f) «contaminare» înseamnă prezența sau crearea unui pericol”.

Regulamentul nr. 853/2004

5 Potrivit considerentelor (6), (9), (10) și (18) ale Regulamentului nr. 853/2004:

„(6) Este de dorit ca simplificarea să fie realizată în continuare prin aplicarea aceluiași norme, după caz, tuturor produselor de origine animală.

[...]

(9) Reformarea are drept obiectiv principal asigurarea unui nivel ridicat de protecție a consumatorului în domeniul siguranței alimentelor, în special prin impunerea aceluiași norme pentru operatorii din sectorul alimentar din toată Comunitatea și asigurarea bunei funcționări a pieței interne a produselor de origine animală, pentru a contribui astfel la realizarea obiectivelor politicii agricole comune.

(10) Este necesar să fie menținute și, în cazul în care garantarea protecției consumatorilor o cere, să fie consolidate normele detaliate în domeniul igienei pentru produsele de origine animală.

[...]

(18) Este necesar ca cerințele privind structura și igiena menționate de prezentul regulament să se aplice tuturor tipurilor de unități, inclusiv întreprinderilor mici și abatoarelor mobile.”

6 Articolul 1 din acest regulament, intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede la alineatul (1):

Prezentul regulament stabilește, pentru operatorii din sectorul alimentar, norme specifice care se aplică produselor alimentare de origine animală. Aceste norme le completează pe cele stabilite de

Regulamentul (CE) nr. 852/2004. Acestea se aplică produselor de origine animală prelucrate sau neprelucrate.”

7 Potrivit articolului 2 din Regulamentul nr. 853/2004, intitulat „Definiții”:

„Se aplică următoarele definiții în sensul prezentului regulament:

1. definițiile prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 178/2002;

2. definițiile prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 852/2004;

[...]”

8 Articolul 3 din Regulamentul nr. 853/2004, intitulat „Obligații generale”, prevede la alineatul (2):

„Operatorii din sectorul alimentar nu utilizează nicio substanță în afara apei potabile sau a apei curate, în cazul în care Regulamentul (CE) nr. 852/2004 sau prezentul regulament permit acest lucru, pentru a elimina contaminarea suprafeței produselor de origine animală, cu excepția cazului în care utilizarea substanței respective a fost aprobată de către [Comisia Europeană]. În acest sens, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 11a pentru completarea prezentului regulament. [...]”

9 Punctul 8.1 din anexa I la Regulamentul nr. 853/2004 enunță:

„«produse de origine animală»:

- produsele alimentare de origine animală, inclusiv mierea și sângele;
- moluștele bivalve, echinodermele, tunicatele și gasteropodele marine vii destinate consumului uman
- și
- celelalte animale destinate preparării pentru a fi furnizate vii consumatorului final.”

Regulamentul nr. 1333/2008

10 Articolul 1 primul paragraf din Regulamentul nr. 1333/2008 prevede:

„Prezentul regulament stabilește norme privind aditivii alimentari utilizați în produsele alimentare în vederea asigurării funcționării eficiente a pieței interne și a unui nivel înalt de protecție a sănătății populației și a unui nivel înalt de protecție a consumatorilor, inclusiv protecția intereselor consumatorilor și practici echitabile în comerțul de produse alimentare, ținând seama, după caz, de protecția mediului.”

11 Articolul 2 din acest regulament are următorul cuprins:

„(1) Prezentul regulament se aplică aditivilor alimentari.

(2) Prezentul regulament nu se aplică următoarelor substanțe, cu excepția cazurilor în care acestea sunt utilizate ca aditivi alimentari:

(a) adjuvanți tehnologici;

[...]

12 Potrivit articolului 3 alineatul (2) din regulamentul menționat:

„În sensul prezentului regulament, se aplică, de asemenea, următoarele definiții:

(a) «aditiv alimentar» înseamnă orice substanță care, în mod normal, nu se consumă ca aliment în sine și nu se utilizează ca ingredient alimentar caracteristic, cu sau fără valoare nutritivă, și a cărei adăugare deliberată, în scop tehnologic, în produsele alimentare pe parcursul procesului de fabricare, prelucrare, preparare, tratare, ambalare, transport sau depozitare are ca rezultat sau se poate considera în mod rezonabil că ar putea avea ca rezultat transformarea sa sau transformarea produselor sale secundare, în mod direct sau indirect, într-o componentă a produselor alimentare în cauză.

[...]

(b) «adjuvanți tehnologici» înseamnă orice substanță care:

(i) nu se consumă ca aliment în sine;

(ii) este utilizată deliberat în prelucrarea materiilor prime, a produselor alimentare sau a ingredientelor acestora pentru a îndeplini un anumit obiectiv tehnologic în timpul tratării sau prelucrării; și

(iii) care poate avea ca rezultat prezența neintenționată, dar inevitabilă din punct de vedere tehnic, a unor reziduuri ale substanței respective sau a derivaților acesteia în produsul finit, cu condiția ca aceste reziduuri să nu prezinte nici un risc sanitar și să nu aibă efecte tehnologice asupra produsului finit;

[...]

Litigiul principal și întrebările preliminare

13 Micros Food Safety fabrică produse pe bază de fagotip, printre care Listex™ P100.

14 În cursul anului 2015, în urma mai multor luări de contact informale care au avut loc începând cu anul 2007, Micros Food Safety a solicitat Comisiei să aprobe Listex™ P100 ca decontaminant pentru produsele alimentare de origine animală gata pentru consum, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004.

15 Pe baza unui aviz științific emis la 7 iulie 2016 de Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA), Comisia a pregătit un proiect de regulament de autorizare a utilizării Listex™ P100 și l-a înaintat Comitetului permanent pentru plante, animale, produse alimentare și hrană pentru animale. Or, întrucât acest proiect de regulament nu a obținut sprijinul necesar în cadrul acestui comitet, Comisia a informat Micros Food Safety, în mod informal în luna octombrie 2017, precum și, în mod formal, printr-o scrisoare din 19 februarie 2018, cu privire la intenția sa de a nu mai continua procedura de aprobare în lipsa sprijinului politic necesar.

- 16 Printr-o scrisoare din 26 februarie 2018, Microos Food Safety a susținut în fața Comisiei că Listex™ P100 nu constituia un „decontaminant”, în sensul Regulamentului nr. 853/2004, ci un „adjuvant tehnologic”, în sensul articolului 3 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1333/2008, și că, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 853/2004.
- 17 Prin scrisoarea din 9 aprilie 2018, Comisia a reiterat decizia sa de a nu continua procedura de aprobare a Listex™ P100.
- 18 La 15 octombrie 2018, Microos Food Safety a invitat Comisia să continue această procedură de aprobare și, în urma deciziei Comisiei de a nu continua procedura menționată, a depus o plângere la Ombudsmanul European, care a fost respinsă printr-o decizie din 4 martie 2019.
- 19 Prin scrisorile din 25 aprilie și din 9 mai 2019, Microos Food Safety a invitat din nou Comisia să examineze calificarea Listex™ P100 drept „adjuvant tehnologic nedecontaminant”.
- 20 Prin două scrisori din 17 iunie 2019 (denumite în continuare „cele două scrisori din 17 iunie 2019”), adresate Microos Food Safety și, respectiv, Public Advice International Foundation, care reprezenta această societate, Comisia a amintit, pe de o parte, intenția sa de a nu continua procedura de aprobare a Listex™ P100 în temeiul Regulamentului nr. 853/2004. Pe de altă parte, această instituție a afirmat că, chiar dacă Listex™ P100 ar constitui un „adjuvant tehnologic”, în sensul articolului 3 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1333/2008, acest produs ar intra în continuare în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 853/2004, în măsura în care ar fi utilizat în scopul decontaminării. Pe de altă parte, nicio autorizație nu ar fi fost eliberată pentru Listex™ P100 în temeiul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004.
- 21 La 16 august 2019, Microos Food Safety a introdus o acțiune la Tribunalul Uniunii Europene având ca obiect anularea deciziilor care ar fi cuprinse în cele două scrisori din 17 iunie 2019, precum și o cerere de măsuri provizorii având ca obiect suspendarea executării acestor decizii, și anume, în primul rând, respingerea cererii de aprobare a Listex™ P100 ca decontaminant, în conformitate cu Regulamentul nr. 853/2004, în al doilea rând, respingerea cererii subsidiare având ca obiect calificarea acestui produs drept „adjuvant tehnologic”, în sensul articolului 3 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1333/2008 și, în al treilea rând, interdicția de introducere pe piață a Listex™ P100 în Uniunea Europeană ca „adjuvant tehnologic”.
- 22 Prin Ordonanța din 26 septembrie 2019, Microos Food Safety/Comisia (T-568/19 R, EU:T:2019:694), președintele Tribunalului a respins cererea de măsuri provizorii formulată de Microos Food Safety, pentru motivul că, pe de o parte, cele două scrisori din 17 iunie 2019 nu ar conține o decizie de interzicere a introducerii pe piață a Listex™ P100. Pe de altă parte, această societate nu ar fi fost totuși lipsită de protecție jurisdicțională, în măsura în care putea, într-o primă etapă, să conteste actele corespunzătoare la nivel național în fața instanțelor competente pentru ca, într-o a doua etapă, să fie adresată Curții o cerere de decizie preliminară.
- 23 La 8 noiembrie 2019, Comisia a transmis un document șefilor serviciilor veterinare din statele membre, susținând că Listex™ P100 intra în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004, întrucât urmărește reducerea contaminării cu bacteria patogenă *Listeria monocytogenes* a produselor alimentare de origine animală gata pentru consum. Prin urmare, în pofida calificării sale eventuale drept „adjuvant tehnologic”, în sensul articolului 3 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1333/2008, acest produs ar necesita totuși o aprobare în temeiul Regulamentului nr. 853/2004. În plus, Comisia a amintit că nu a fost acordată nicio

autorizație pentru Listex™ P100 în temeiul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004 și că dreptul Uniunii nu ar lăsa nicio marjă de apreciere statelor membre pentru a autoriza produsul respectiv ca „adjuvant tehnologic”.

- 24 La 27 aprilie 2020, Microos Food Safety a solicitat secretarului de stat pentru sănătate (Grecia) autorizația de introducere pe piața elenă a Listex™ P100 în calitate de „adjuvant tehnologic” pentru produsele alimentare de origine animală gata pentru consum. Această cerere a fost ulterior transmisă Ministerului Dezvoltării Agricole și Alimentației (Grecia), apoi autorității competente la nivel național, și anume EFET.
- 25 Printr-o decizie din 24 iunie 2020, președintele consiliului de administrație al EFET a respins cererea menționată ca urmare, pe de o parte, a lipsei unui cadru juridic precis, în dreptul elen, cu privire la adjuvanții tehnologici, precum și, pe de altă parte, a rezervelor exprimate de EFSA în avizul său științific din 7 iulie 2016 cu privire la calificarea și la siguranța Listex™ P100.
- 26 La 28 septembrie 2020, Microos Food Safety a introdus o acțiune la Symvoulio tis Epikrateias (Consiliul de Stat, Grecia), care este instanța de trimitere, având ca obiect anularea acestei decizii din 24 iunie 2020.
- 27 În susținerea acțiunii formulate, Microos Food Safety arată că, în primul rând, articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004 nu ar privi decât decontaminarea produselor alimentare de origine animală efectuată în abatoare, în al doilea rând, Listex™ P100 ar fi de asemenea destinat unei utilizări în afara abatoarelor în cursul ultimelor etape ale procesului de producție, și anume după tratamentul termic al acestor produse alimentare, atunci când acestea au fost deja dezinfectate și preparate pentru tranșare și ambalare, și, în al treilea rând, Listex™ P100 nu ar urmări să elimine contaminarea, ci să prevină o contaminare în ipoteza în care prezența bacteriei patogene *Listeria monocytogenes* ar depăși pragurile autorizate.
- 28 Prin Ordonanța din 18 decembrie 2020, Microos Food Safety/Comisia (T-568/19, EU:T:2020:647), Tribunalul a respins ca inadmisibilă acțiunea formulată de Microos Food Safety având ca obiect anularea celor două scrisori din 17 iunie 2019, pentru motivul că, pe de o parte, nu se poate considera că acestea constituie „acte atacabile”, în sensul articolului 263 TFUE, și, pe de altă parte, nu ar fi destinate să producă efecte juridice obligatorii, chiar dacă conțin aprecieri juridice. Pe de altă parte, Tribunalul a reafirmat că Microos Food Safety nu era totuși lipsită de protecție jurisdicțională, din moment ce putea introduce acțiuni împotriva actelor adoptate de autoritățile naționale în fața instanțelor naționale, permițând astfel acestora din urmă să adreseze Curții întrebări preliminare în temeiul articolului 267 TFUE.
- 29 Printr-un document din 7 februarie 2022, președintele consiliului de administrație al EFET a informat instanța de trimitere că, în primul rând, ar trebui să se considere că Listex™ P100 necesită o aprobare ca „decontaminant”, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004, în măsura în care acest produs ar urmări reducerea contaminării cu bacteria patogenă *Listeria monocytogenes* a produselor alimentare de origine animală gata pentru consum, în al doilea rând, în lipsa unei aprobări la nivelul Uniunii, produsul menționat nu poate fi introdus pe piață ca „decontaminant”, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004, și, în al treilea rând, același produs ar continua să intre în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 853/2004, chiar dacă ar fi calificat drept „adjuvant tehnologic” în temeiul Regulamentului nr. 1333/2008. Documentul din 7 februarie 2022 enumeră de

asemenea motivele pentru care nu ar fi posibil să se califice Listex™ P100 drept „adjuvant tehnologic” pentru un alt obiectiv decât decontaminarea, în special lipsa dovezilor necesare, precum și existența unor îndoieli cu privire la eficacitatea și la siguranța acestui produs.

- 30 Instanța de trimitere consideră că acțiunea formulată de Microos Food Safety ar trebui respinsă pentru motivul, pe de o parte, că obiectivele urmărite de legiuitorul Uniunii ar consta, în conformitate cu considerentul (9) al Regulamentului nr. 853/2004, în asigurarea unui nivel ridicat de protecție în materie de siguranță alimentară pentru consumatorul vizat și, pe de altă parte, că articolul 3 alineatul (2) din acest regulament s-ar aplica decontaminării produselor de origine animală efectuate în toate tipurile de unități, astfel cum ar reieși din considerentul (18) al regulamentului menționat, și, prin urmare, și în afara abatoarelor și indiferent de etapa procesului de producție. Pe de altă parte, argumentul Microos Food Safety potrivit căruia Listex™ P100 ar servi la prevenirea contaminării ar fi lipsit de relevanță, întrucât o astfel de prevenire ar constitui de asemenea o „[eliminarea a contaminării] suprafeței produselor de origine animală”, în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004.
- 31 Cu toate acestea, Symvoulio tis Epikrateias (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) [Regulamentul nr. 853/2004] trebuie interpretat în sensul că intră în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (2) din acesta (și, prin urmare, introducerea sa pe piața Uniunii necesită autorizarea prealabilă de către Comisie în conformitate cu articolul 11a din [Regulamentul nr. 853/2004]) un produs precum Listex™ P100 al [Microos Food Safety], care are caracteristicile descrise în Avizul [științific] al [EFSA] din 7 iulie 2016 și, în plus, potrivit [Microos Food Safety], se aplică în afara spațiilor abatoarelor în cursul ultimelor etape ale procesului de producție și nu este destinat să elimine contaminarea suprafeței produselor de origine animală, ci să prevină contaminarea?

În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

2) Regulamentul nr. 1333/2008 trebuie interpretat în sensul că produsul [Microos Food Safety], menționat mai sus, constituie un aditiv alimentar sau un adjuvant tehnologic [în sensul articolului 3 alineatul (2) litera (a) și, respectiv, litera (b) din Regulamentul nr. 1333/2008]?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 32 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004 trebuie interpretat în sensul că impune aprobarea de către Comisie a utilizării unui produs precum Listex™ P100 pentru a evita prezența bacteriei patogene *Listeria monocytogenes* în produsele alimentare de origine animală gata pentru consum.
- 33 În această privință, trebuie amintit că articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004 prevede că operatorii din sectorul alimentar nu utilizează nicio substanță în afara apei potabile sau a apei curate, în cazul în care Regulamentul nr. 852/2004 sau Regulamentul nr. 853/2004 permite acest lucru, pentru a elimina contaminarea suprafeței produselor de origine animală, cu excepția cazului în care utilizarea substanței respective a fost aprobată de către Comisie.

- 34 În ceea ce privește, în primul rând, activitățile și persoanele vizate la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004, care face parte din capitolul II din acesta, intitulat „Obligațiile operatorilor din sectorul alimentar”, trebuie constatat că acest articol vizează în general „operatorii din sectorul alimentar”.
- 35 Conform articolului 2 din Regulamentul nr. 853/2004, definițiile prevăzute de Regulamentele nr. 178/2002 și nr. 852/2004 se aplică în sensul Regulamentului nr. 853/2004. Or, articolul 3 punctul 3 din Regulamentul nr. 178/2002 definește „operatorii din sectorul alimentar” ca fiind „persoanele fizice sau juridice care răspund de îndeplinirea cerințelor legislației alimentare în cadrul întreprinderii cu profil alimentar aflate sub controlul lor”.
- 36 În plus, reiese din considerentul (18) al Regulamentului nr. 853/2004 că cerințele privind structura și igiena menționate de acest regulament se aplică tuturor tipurilor de unități, inclusiv întreprinderilor mici și abatoarelor mobile. Articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 852/2004 precizează în această privință că termenul „unitate” include „oricare unitate a unei întreprinderi din sectorul alimentar”.
- 37 Rezultă că articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004 nu poate fi interpretat în sensul că se aplică numai unităților de abatoare, din moment ce legiuitorul Uniunii a adoptat o definiție largă a noțiunii de „operatori din sectorul alimentar”.
- 38 În al doilea rând, o astfel de interpretare este confirmată de modul de redactare a definiției noțiunii de „produse de origine animală”, prevăzută la punctul 8.1 din anexa I la Regulamentul nr. 853/2004, care vizează printre altele produse prezente în afara abatoarelor, și anume „produsele alimentare de origine animală, inclusiv mierea și sângele”. O limitare a domeniului de aplicare al articolului 3 alineatul (2) din acest regulament la carcase ca produse rezultate din abatoare nu poate, așadar, să reiasă nici din modul de redactare a acestei din urmă dispoziții. O astfel de limitare ar fi, pe de altă parte, contrară obiectivului enunțat în considerentul (6) al regulamentului menționat, care urmărește o simplificare sporită prin aplicarea aceluiași norme de igienă, după caz, tuturor produselor de origine animală.
- 39 În al treilea rând, în ceea ce privește definiția noțiunii de „contaminare”, în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004, trebuie amintit că această dispoziție impune aprobarea prealabilă a Comisiei pentru utilizarea oricărei alte substanțe decât apa pentru a elimina contaminarea suprafeței unor astfel de produse de origine animală.
- 40 Instanța de trimitere are îndoieli cu privire la temeinicia afirmației făcute de Micros Food Safety potrivit căreia Listex™ P100 nu este destinat să elimine o contaminare cu bacteria patogenă *Listeria monocytogenes*, ci să prevină o astfel de contaminare, precum și să evite ca produsele alimentare să nu depășească, pe toată durata depozitării și până la consum, pragurile de contaminare microbiologică autorizate prin Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare (JO 2005, L 338, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 51, p. 141).
- 41 În această privință, trebuie să se constate că articolul 2 alineatul (1) litera (f) din Regulamentul nr. 852/2004 definește termenul „contaminare” ca fiind „prezența sau crearea unui pericol”. În ceea ce privește noțiunea de „pericol”, aceasta este definită la articolul 3 punctul 14 din Regulamentul nr. 178/2002 ca fiind „un agent biologic, chimic sau fizic aflat în produse alimentare sau hrana pentru animale sau o stare a acestora, având potențialul de a cauza un efect negativ asupra sănătății”.

- 42 Rezultă că legiuitorul Uniunii a dorit în mod vădit să încurajeze atingerea unui standard înalt pentru siguranța alimentară prin adoptarea unei definiții extinse a noțiunii de contaminare, în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 septembrie 2019, A și alții, C-347/17, EU:C:2019:720, punctul 40).
- 43 Din dosarul de care dispune Curtea reiese că, pe de o parte, bacteria patogenă *Listeria monocytogenes* este omniprezentă în natură și că, pe de altă parte, Listex™ P100 impune prezența acestei bacterii pentru a-și putea produce efectul decontaminant. Rezultă astfel că obiectivul care poate fi atins invocat de Micros Food Safety, care constă în prevenirea dezvoltării bacteriei menționate la niveluri superioare admisibile în temeiul Regulamentului nr. 2073/2005, constituie, în speță, eliminarea unei contaminări. Astfel, nu se poate deduce din definiția largă a noțiunii de „contaminare”, astfel cum a fost amintită la punctul precedent, că efectul potențial nefast al prezenței aceleiași bacterii depinde de depășirea sau de nedepășirea nivelurilor admisibile ale acesteia din urmă în temeiul Regulamentului nr. 2073/2005.
- 44 În plus, astfel cum arată Comisia în observațiile sale scrise, noțiunea de „contaminare”, în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004, acoperă riscul de introducere a unui pericol legat de bacteria patogenă *Listeria monocytogenes* în orice etapă a procesului de producție, de prelucrare, precum și a ambalării produselor alimentare de origine animală, din moment ce articolul 3 alineatul (2) din acest regulament nu definește și nici nu delimitează momentul la care trebuie să se procedeze la eliminarea unei astfel de contaminări.
- 45 O astfel de interpretare este confirmată de obiectivul urmărit de Regulamentul nr. 853/2004, care, astfel cum se arată în considerentul (9) al acestuia, este de a asigura un nivel ridicat de protecție a consumatorului interesat în domeniul siguranței alimentelor. Pe de altă parte, considerentul (10) al regulamentului menționat demonstrează cu putere că legiuitorul Uniunii pune sănătatea consumatorilor în prim-planul preocupărilor sale, în măsura în care se menționează că „[e]ste necesar să fie menținute și, în cazul în care garantarea protecției consumatorilor o cere, să fie consolidate normele detaliate în domeniul igienei pentru produsele de origine animală” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 septembrie 2019, A și alții, C-347/17, EU:C:2019:720, punctul 43).
- 46 În consecință, atât economia generală a Regulamentului nr. 853/2004, cât și obiectivul acestuia impun luarea în considerare a tuturor surselor de contaminare (Hotărârea din 12 septembrie 2019, A și alții, C-347/17, EU:C:2019:720, punctul 44), o astfel de interpretare scoțând în evidență alegerea legiuitorului Uniunii de a privilegia punerea în aplicare a unor norme specifice de igienă prin care se urmărește evitarea contaminării suprafețelor mai degrabă decât utilizarea ulterioară a decontaminanților.
- 47 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 853/2004 trebuie interpretat în sensul că impune aprobarea de către Comisie a utilizării unui produs precum Listex™ P100 pentru a evita prezența bacteriei patogene *Listeria monocytogenes* în produsele alimentare de origine animală gata pentru consum.

Cu privire la a doua întrebare

- 48 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare, care este adresată în ipoteza în care Curtea ar da un răspuns negativ la prima întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 49 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară:

Articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2019/1243 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019,

trebuie interpretat în sensul că

impune aprobarea de către Comisia Europeană a utilizării unui produs precum Listex™ P100 pentru a evita prezența bacteriei patogene *Listeria monocytogenes* în produsele alimentare de origine animală gata pentru consum.

Semnături